

Dönem : 3

Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 337

İstanbul Milletvekilleri Eşref Derinçay ve Kâzım Özeke ve İzmir Milletvekili Burhanettin Asutay ve 6 arkadaşı ile Denizli Milletvekili Hasan Korkmazcan ve 7 arkadaşının, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun, 1186 sayılı Kanunla değiştirilen, 78 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifleri ve Çalışma ve Plân komisyonlarından 8 er üyeden kurulu 41 numaralı Geçici Komisyon raporu (2/463, 2/487, 2/512)

İstanbul Milletvekilleri Eşref Derinçay ve Kâzım Özeke'nin, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun, 1186 sayılı Kanunla değiştirilen, 78 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi (2/463)

Millet Meclisi Başkanlığına

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun, 1186 sayılı Kanunla değiştirilen, 78 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifimiz ve gerekçesi ilikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederiz.

İstanbul Milletvekili
Eşref Derinçay

İstanbul Milletvekili
Kâzım Özeke

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun, 1186 sayılı Kanunla değiştirilen, 78 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve gerekçesi

Genel gerekçe : Modern Devletin başgörevlerinden biri sosyal güvenliğin sağlanmasıdır. Devlet, bütün çalışan kişilerin insanca yaşaması, çalışma hayatının kararlılık içinde geçmesi ve gelişmesi için sosyal, ekonomik ve malî tedbirleri almakla yükümlü bulunmaktadır. Çalışanlar, belli bir süreden sonra çalışamaz hale geldiklerinde sosyal güvenliğin gereği olarak hayatlarını sıkıntısız geçirmek hakkına sahiptirler. Bu sosyal güvenlik kurumlarının, sosyal sigortaların gerçekleştirilmesiyle mümkün olmaktadır. Gerçekten bizim Anayasamız da bu hususları dikkate alarak gerek çalışma hayatıyla, gerek sosyal güvenlik ve sosyal sigortalarla ilgili hükümler getirmiştir. Anayasamızın bir başka hükmü de herkesin kanunlar önünde eşit olması, hiçbir kimseye, hiçbir zümreye, sınıfa ayrıcalık tanınmamasıyla ilgilidir.

Bizim mevzuatımıza göre, özel sektörde çalışanların tümü, resmî sektörde çalışanların bir kısmı Sosyal Sigortalar Kurumuna bağlı bulunmaktadır. Memurlar ise Emekli Sandığına bağlanmışlardır. Şöyle veya böyle her iki kuruluşa bağlı olanların hepsi millet hizmetinde çalışmaktadırlar. Her iki kuruluş birer sosyal güvenlik kuruluşudur ve çalışanları yaşlılık yıllarında muhtaç durumda bırakmamak için kurulmuştur. Her iki kuruluşa bağlı olanlar belli bir süreden sonra almakta oldukları aylıklarının yüzde yetmişini üzerinden emekliliğe hak kazanmaktadırlar. Ancak Sosyal Sigor-

talar Kurumuna bağlı olanlar ne kadar yüksek aylık alırlarsa alsınlar 3 600 liralık tavanın yukarısı için prim ödeme imkânından kanunen mahrum edildiklerinden emeklilikleri bu ölçüde düşük olmaktadır. Emekli Sandığına bağlı olanlar ise Devlet Personel Kanununun verdiği imkânla çok daha yüksek aylıklar üzerinden emekli olma hakkına kavuşturulmuşlardır. Bugünkü durumda bir Devlet memuru, katsayı yedi olduğuna göre 7 000 lira üzerinden yüzde yetmişten emekli olacak, 4 900 lira emekli aylığı alabilecektir. Halbuki Sosyal Sigortalar Kurumuna bağlı olarak çalışan bir kimse ise Devlet memuru gibi yedi bin lira aylık alsadaahi, bu kimsenin sigorta primlerine esas olan günlük kazanç tavanı 120, aylık tavan 3 600 lira olarak sınırlandırıldığından emekli aylığı 2 520 lirayı geçmeyecektir. Bu çalışanları ikiye ayırmakta, ayrıcalıklar yaratmakta ve bir tarafa imtiyazlar tanımaktadır. Bu, Sosyal Sigortalar Kurumu ile Emekli Sandığına bağlı olarak çalışanların emeklilik aylıkları arasında bir paralellik bir eşitlik sağlamakla ortadan kaldırılabilecektir.

Teklif, yukardan beri izah edilen bu ayrıcalığı ortadan kaldırmak için hazırlanmıştır.

Madde 1. — Devlet Personel Kanunu ve yedi katsayı Devlet memurunun 7 000 liralık aylığın yüzde yetmişini üzerinden emekli maaşına hak sahibi kılmıştır. Ayda yedi bin, hattâ daha fazla maaş alan sigortalılar vardır. Ancak bunların aldıkları aylık üzerinden prim ödemeleri önlenmiştir. Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 78 nci maddesindeki günlük kazancın üst sınırı, bu amaçla 120 liradan 240 liraya, alt sınırı da 12 liradan asgari ücret olan 18 liraya çıkarılmıştır. Böylece Sosyal Sigortalar Kurumuna bağlı olarak çalışanların aleyhine işliyen bir durum ortadan kaldırılmaktadır.

Geçici maddel. — Kanun, 1 Mart 1970 tarihinden itibaren yürürlüğe gireceğine göre, kanunun yayım tarihi ile yürürlük tarihi arasında geçen süre içindeki sigorta primi noksanlarının tamamlanması, ödenmesi gerekmektedir. Kuruma ve işverene külfet olmaması amacı ile aradaki noksan primlerin işçi tarafından ve bir yıl içinde Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenmesi öngörülmüştür.

Madde 2. — Yürürlük maddesidir. Devlet Personel Kanunu ve yedi katsayı 1 Mart 1970 tarihinde yürürlüğe girdiği için ayrıcalıklı durum bu tarihten başlamıştır. Bu bakımdan bu kanunun da yürürlük tarihi 1 Mart 1970 ten itibaren başlatılmıştır.

İSTANBUL MİLLETVEKİLLERİ EŞREF DERİNÇAY VE KAZIM ÖZEKE'NİN TEKLİFİ

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun, 1186 sayılı Kanunla değiştirilen, 78 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun, 1186 sayılı Kanunla değiştirilen, 78 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 78. — Bu kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların üst sınırı 240 lira, alt sınırı 18 liradır.

Günlük kazançları yukarıda belirtilen asgari hadden az olanlarla, ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları 240 liranın üstünde olanların kazançları da 240 lira olarak hesaplanır.

Sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder.

Aynı zamanda birden fazla işverenin içinde çalışan sigortalıların ücretlerinden kesilen primler yukarıda yazılı üst sınır üzerinden hesaplanacak miktarı aşarsa fark, sigortalının müracaatı halinde hissesi oranında kendisine geri verilir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yayımı tarihi ile yürürlük tarihi arasındaki, primlere esas olan günlük kazançların alt ve üst sınırlarının değiştirilmesinden doğan, işçi ve işveren primlerinin noksan kalan miktarı sigortalının isteği halinde ve bir yıl içinde sigortalı tarafından ödenir.

Geçen süre içindeki günlük kazançların miktarı ve noksan kalan primler tutarı Sosyal Sigortalar Kurumuna verilen bordrolardaki aylık ödenti üzerinden hesaplanır.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1970 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

İzmir Milletvekili Burhanettin Asutay ve 6 arkadaşının, 506 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici ek madde eklenmesine dair kanun teklifi (2/437)

Sayın Başkanlığa

12 . 2 . 1971

506 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici ek madde eklenmesine dair kanun teklifi gerekçesi ile sunulmuştur.

Gereğini saygı ile arz ederiz.

İzmir Milletvekili
B. Asutay

Kayseri Milletvekili
E. Turgut

İzmir Milletvekili
O. Sorguç

Yozgat Milletvekili
A. Baştürk

İstanbul Milletvekili
B. Ersoy

İstanbul Milletvekili
H. Türkay

Adana Milletvekili
Ş. Yılmaz

İZMİR MİLLETVEKİLİ BURHANETTİN ASUTAY VE 6 ARAKADAŞININ TEKLİFİ

506 sayılı Kanununun 1186 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu Kanuna geçici ek madde eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — Bu kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların üst sınırı 120 lira, alt sınırı 18 liradır.

Günlük kazançların yukarıda belirtilen asgari hadden daha az olanlarla, ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları 120 liranın üstünde olanların kazançları da 120 lira olarak hesaplanır.

Sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder.

Aynı zamanda birden fazla işverenin işinde çalışan sigortalıların ücretlerinden kesilen primler yukarıda yazılı üst sınır üzerinden hesaplanacak miktarı aşarsa fark, sigortalının müracaatı üzerine hissesi oranında kendisine ödenir.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bağlanmış ve bağlanmasına hak kazanılmış olan mâlûliyet ve ihtiyarlık aylıkları ile ölen sigortalıların hak sahibi kimselerine bağlanan aylıklar ve iş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla bağlanan aylıklara esas tutulan günlük kazançların alt sınırı, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 18 liraya çıkartılır.

MADDE 2. — Bu kanun hükümleri 1 Mart 1971 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

GEREKÇE

1186 sayılı yasa ile değişik 506 sayılı yasanın 78 nci maddesinde ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların alt sınırı 12 lira olarak tesbit olunmuştur.

Buna mukabil ülkemizde işçi ücretlerinin asgari sınırı asgari ücret komisyonunca tesbit olunmuş ve 17 - 19,50 lira arasında değişen bölgelere göre asgari ücretler saptanmıştır. Bu ücretlerin birbuçuk yıldan beri uygulanmakta olduğu ve kısa bir süre sonra yeniden asgari ücret tesbitine geçilebileceği bilinen bir vâkıdır. Yani uzun bir süreden beri 12 lira üzerinden ücret alan işçi ülkemizde mevcut değildir. Hal böyle iken 506 sayılı Kanunda bu miktarın muhafazası, tatbik kabiliyeti olmayan bir madde hükmü mahiyetindedir.

Ayrıca Emekli Sandığı Kanununda yapılan son değişiklikler sonucunda memurların emekli aylıklarının alt sınırı liraya yükseltilmiştir. Bu suretle memur emeklilerinin değişen hayat şartları karşısında geçimlerini devam ettirebilmek imkânı kısmen de olsa sağlanmıştır. İşçi emeklileri kanunundaki âmir hüküm muvacehesinden hâlâ alt sınır olan 12 lira üzerinden saptanan emekli aylıklarını almaya devam etmektedirler. Bu suretle iki sosyal güvenlik müessesesinden Emekli Sandığına tabi memurlar ile Sosyal Sigortalar Kurumuna bağlı işçiler arasında kanunda değişiklik yapılmadığı takdirde emekli aylığı yönünden büyük farklar doğmuştur.

Geçim şartlarının zorluğu karşısında emekli bir işçinin 360 lira ile geçinmeyeceği aşîkârdır. Teklifimiz işçi niteliğindeki emekli işçilerin geçimlerini devam ettirecekleri seviyede bir emekli aylığına kavuşmalarını temine mâtuftur.

Sayın Başkanlığa

12 . 2 . 1971

506 sayılı Kanununun 1186 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu Kanuna geçici ek madde eklenmesine dair kanun teklifi gerekçesi ile sunulmuştur.

Gereğini saygı ile arz ederiz.

İzmir Milletvekili

Kayseri Milletvekili

İzmir Milletvekili

Yozgat Milletvekili

Burhanettin Asutay

Enver Turgut

Orhan Sorguç

Abdullah Baştürk

İstanbul Milletvekili

İstanbul Milletvekili

Adana Milletvekili

Bahir Ersoy

Hasan Türkcay

Şevket Yılmaz

Millet Meclisi

(S. Sayısı : 337)

Denizli Milletvekili Hasan Korkmazcan ve 7 arkadaşının, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa ek bir madde eklenmesine dair kanun teklifi (2/512)

Millet Meclisi Başkanlığına

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa ek bir madde eklenmesi ile ilgili kanun teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Teklifimizin ilgili komisyonlara havale edilerek gereğinin yapılmasını saygı ile arz ve teklif ederiz.

6 . 4 . 1971

Denizli Milletvekili <i>Hasan Korkmazcan</i>	Kocaeli Milletvekili <i>Vehbi Engie</i>	Sakarya Milletvekili <i>Vedat Ünsal</i>	Elâzığ Milletvekili <i>Samet Gündoğan</i>
Rize Milletvekili <i>Hasan Basri Albayrak</i>	İstanbul Milletvekili <i>İbrahim Abak</i>	Giresun Milletvekili <i>Abdullah İzmen</i>	Trabzon Milletvekili <i>Necati Çakıroğlu</i>

(DENİZLİ MİLLETVEKİLİ HASAN KORKMAZCAN VE 7 ARKADAŞININ TEKLİFİ)

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa ek bir madde eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE — 1186 ve 1189 sayılı kanunların yürürlüğe girdiği tarihten sonra bu kanunların hükümlerinden yararlananların daha önce çalışmakta oldukları işyerlerinde aynı unvan, brang, derece ve nitelikteki işleri halen yapmakta olan işçilerin ücretlerinde vâkı artışlar nisbetinde emekliye ayrılan işçilerin veya dul ve yetimlerinin aylıklarında da iki yılda bir ayarlama yapılır.

Bu ayarlamamanın esasları Çalışma Bakanlığınca hazırlanacak ve en geç altı ay içinde yürürlüğe konacak bir tüzükle tesbit edilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

G E R E K Ç E

1101 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesiyle Devlet memurlarının ücretlerinde vâkı artışların emekli, dul ve yetim aylıklarına aynı oranlar dahilinde intikal ettirilmesi kanuni bir hüküm haline gelmiş bulunmaktadır.

Diğer taraftan Sosyal Sigortalar Kurumu 25 nci Genel Kurulunda seçilen Dilek, Teşkilât ve Mevzuat Komisyonu raporunun 4 ncü sayfasında aynı konuda yapılan teklif Komisyonca benimsenmiş olup Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Kurulunca oy birliği ile kabul edilmiştir.

Anayasamızın sosyal güvenlik ve sosyal adalet prensiplerinin işçi, memur, emekli ayırımı yapmadan uygulanması bizatihi Anayasamızın esprisi içinde yer almaktadır. Bu sebeptendir ki, teklifin kabulü ve aslında çok zor şartlar altında yaşayan işçilerimizin emeklilik hallerindeki aylıklarının ayarlanmasında da zaruret vardır.

41 Numaralı Geçici Komisyon Raporu

Millet Meclisi

41 Numaralı Geçici Komisyonu

Esas No: 2/487, 463 ve 512

Karar No: 3

26 . 4 . 1971

Yüksek Başkanlığa

Genel Kurulun 12 . 3 . 1971 ve 9 . 4 . 1971 tarihli 70 ve 84 ncü Birleşimlerinde, Komisyonumuzda görüşülmesine karar verilen; 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 1186 sayılı Kanunla değiştirilen 78 nci maddesine değişiklik getirilmesini öngören İzmir Milletvekili Burhanettin Asutay ve 6 arkadaşının, İstanbul Milletvekili Eşref Derinçay ve 1 arkadaşının ve Denizli Milletvekili Hasan Korkmazcan ve 7 arkadaşının teklifleri, Komisyonumuzda ilgili Bakanlık temsilcileri ve teklif sahiplerinin huzuru ile müzakere konusu yapıldı.

Üç teklifin benzerliği gerekçesiyle, tekliflerden birinin esas alınmak suretiyle görüşmenin yapılması teklif olundu. Oylama sonucu İzmir Milletvekili Burhanettin Asutay ve arkadaşlarının teklifinin müzakereye esas alınması Komisyonca kabul edildi.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeye geçildi.

657 sayılı Personel Kanununu tadil eden 1927 sayılı Kanunun getirdiği imkânlar ile 1969 yılında nesredilen ve yürürlüğe konan işçi asgari ücretleri ve geçinme imkân ve seviyesi gerekçesiyle ihtiyarlık ödemesi alt ve üst sınırının yeniden tesbitini öngören teklifin maddelerine geçilmesi Komisyonumuzca kabul edildi.

Teklifte ihtiyarlık ödemesine esas günlük kazanım alt sınırının 18 lira olarak tesbiti uygun görüldü. Üst sınır konusunda 150 lırayı öngören Ankara Milletvekili Cengizhan Yorulmaz ve arkadaşlarının önergesi Komisyonca kabul edildi, bu değişikliği ile madde oylandı, Komisyonca kabul edilerek karara bağlandı.

Teklifin, son fıkrası ve yürürlük tarihi ile ilgili 2 nci maddesi, Sosyal Sigortalar Kurumunca ihtiyarlık ve diğer ödemelerinin 3 ayda bir yapıldığı ve bu ödeme tarihine Kurum ve işçi dilinde (Dönem başı) ifade edildiği cihetle kabul edilen Yozgat Milletvekili Abdullah Bastürk'e ait önerge istikametinde değişiklik yapılması karara bağlandı.

Teklifin 3 ncü maddesi Komisyonca aynen kabul edildi.

Öncelik ve ivedilik teklifi oylandı, Komisyonca kabul edildi.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Millet Meclisi

41 Numaralı Geçici Komisyon

Başkanı	Sözcü		
Ankara	İzmir	Ankara	Bursa
T. Föker	B. Asutay	C. Yorulmaz	K. Önadım
İstanbul	Kastamonu	Kayseri	Malatya
Üst sınırın 150 liraya yükseltilmesine mahalifim	(Söz hakkım mahfuz) H. Tosyalı	(Söz hakkım mahfuz) E. Turgut	H. Gökçe
H. Türkhây			İmzada bulunamadı
	Niğde	Yozgat	
	M. N. Çerezçi	A. Bastürk	

41 NUMARALI GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 1186 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 1186 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 78. — Bu kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların alt sınırı 18 lira, üst sınırı 150 liradır.

Günlük kazançları yukarıda belirtilen asgari hadden daha az olanlarla, ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları 150 liranın üstünde olanların kazançları da 150 lira olarak hesaplanır.

Sigortalının kazancı alt sınırın altında ise, bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder.

Aynı zamanda 1 den fazla işverenin işinde çalışan sigortalıların ücretlerinden kesilen primler yukarıda yazılı üst sınır üzerinden hesaplanacak miktarı aşarsa fark, sigortalının müracaatı üzerine hissesi oranında kendisine ödenir.

Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce bağlanmış ve bağlanmasına hak kazanmış olan mâlûliyet ve ihtiyarlık aylıkları ile ölen sigortalıların hak sahibi kimselerine bağlanan aylıklar ve iş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla bağlanan aylıklara esas tutulan günlük kazançların alt sınırı, bu kanunun yayım tarihini takibeden dönem başından itibaren 18 liraya çıkarılarak ödeme bu esasa göre yapılır.

MADDE 2. — Bu kanun hükümleri yayımı tarihini takibeden Kurumun ödeme dönemi başından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.